

106563 - 15.02 Invoering nieuwe rekenmethode is een wijziging van het schoolplan.

UITSPRAAK

in het geding tussen:

de oudergeleding van de medezeggenschapsraad van A, gevestigd te J, verzoekster, hierna te noemen de OMR

gemachtigde: de heer mr. W.D. Berkhout

en

het College van Bestuur van B, gevestigd te K, verweerder, hierna te noemen het bevoegd gezag
gemachtigde: mevrouw mr. A.A.C. Schouten

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij verzoekschrift van 30 november 2014 heeft de OMR een interpretatiegeschil aan de Commissie voorgelegd over het bepaalde in artikel 21 aanhef en onder b van het medezeggenschapsreglement, welke bepaling van gelijke strekking is als artikel 10 aanhef en onder b Wms.

Verweerder heeft op 12 januari 2015 een verweerschrift ingediend.

De mondelinge behandeling van het geschil vond plaats op 20 januari 2015 te Utrecht.

Namens de OMR verschenen ter zitting mevrouw C en mevrouw D, bijgestaan door de gemachtigde.

Het bevoegd gezag werd ter zitting vertegenwoordigd door de heer E, voorzitter College van Bestuur, bijgestaan door mevrouw F, directeur van A, mevrouw G en mevrouw H, leden van de personeelsgeleding van de MR, en de gemachtigde.

De OMR heeft een pleitnota overgelegd.

2. DE FEITEN

B is een organisatie voor primair onderwijs, bestaande uit twintig scholen, waaronder A. A is een RK basisschool te J met 287 leerlingen, verdeeld over twaalf groepen. De school heeft een schoolplan dat het 'Ondernemingsplan 2011-2015' wordt genoemd. In bijlage 4 van dit Ondernemingsplan worden de door A gebruikte lesmethodes en het materiaal opgesomd. Het Ondernemingsplan wordt jaarlijks bijgesteld door middel van zogenoemde schooljaarplannen.

De directie en het team van de school hebben besloten om in het schooljaar 2014-2015 een digitale rekenmethode in te voeren ter vervanging van de tot dan toe gehanteerde niet-digitale methode. Het bevoegd gezag en de meerderheid van de OMR verschillen van mening over de vraag of dit besluit is aan te merken als een wijziging van het Ondernemingsplan als bedoeld in artikel 21 aanhef en onder b van het medezeggenschapsreglement. De OMR heeft de Commissie verzocht om hierover een oordeel te geven.

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

De OMR stelt zich op het standpunt dat de rekenmethode een wettelijk verplicht onderdeel is van het schoolplan. Daarom houdt de aanschaf van een nieuwe rekenmethode een wijziging van het schoolplan in, voor welke wijziging het bevoegd gezag op grond van artikel 21 aanhef en onder b medezeggenschapsreglement voorafgaande instemming van de MR behoeft.

Ter onderbouwing van haar standpunt verwijst de OMR naar de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel tot invoering van het schoolplan (*Kamerstukken II* 1996/97, 25459, nr. 3, p. 10-11). Daarin staat:

“Het schoolplan dient als stimulans om een integraal beleid te voeren dat ten goede komt aan de kwaliteit van het onderwijs op de school. Het schoolplan is daarnaast een document waarin de school verantwoording aflegt over het beleid met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs. Het geeft inzicht in de gemaakte keuzes en de gestelde prioriteiten voor het beleid dat binnen de school wordt gevoerd.

Bij het onderdeel onderwijskundig beleid worden de uitwerking van de wettelijke opdrachten voor het onderwijs en de door het bevoegd gezag in het schoolplan opgenomen aanvullende opdrachten voor het onderwijs, daaronder begrepen de voorzieningen die in het onderwijsprogramma zijn getroffen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, beschreven. Uit dit programma blijkt welke keuzes ten aanzien van de leerstof, de werkwijzen, methoden en ontwikkelingsmaterialen zijn gemaakt. [...] Door het vermelden van de gehanteerde methoden en ontwikkelingsmaterialen wordt duidelijk gemaakt of het onderwijsprogramma in overeenstemming is met wat de kerndoelen vragen. Waar geen methoden en ontwikkelingsmaterialen in gebruik zijn, zal op andere wijze moeten worden aangegeven dat het onderwijsprogramma in overeenstemming is met de kerndoelen.”

Uit deze toelichting leidt de OMR af dat de gekozen onderwijsmethode, zoals in dit geval de rekenmethode, onderdeel uitmaakt van het schoolplan en dus dat een voorgenomen verandering van methode ter instemming aan de MR moet worden voorgelegd. De OMR voelt zich in deze opvatting gesteund door het feit dat in het beoordelingskader van de Onderwijsinspectie is opgenomen dat het schoolplan wordt beoordeeld op onder meer de aanwezigheid van een beschreven aanbod of een methode voor het onderwijs in rekenen en wiskunde.

Dat de MR eerder heeft ingestemd met het schooljaarplan 2014-2015, betekent niet dat tevens instemming is verleend met de voorgenomen invoering van de nieuwe rekenmethode, die immers een majeure wijziging van het schoolplan betreft. De methode vraagt zowel een andere opstelling van de leerkrachten als van de leerlingen. Van de leerlingen wordt veel meer zelfsturing gevraagd bij het doorlopen van de methode en de leerkrachten spelen een meer coachende rol. Bij de tot op heden gehanteerde methode lag de nadruk op een genuanceerd klassikale instructie. Ook de wijze en regelmaat van toetsing verschilt sterk. Op de website van de aanbieder van de nieuwe methode wordt zelfs gesproken over het geheel achterwege laten van toetsen. Toetsresultaten kunnen dan ook niet meer in het leerlingvolgsysteem worden opgenomen, hetgeen weer gevolgen heeft voor het systeem van het opstellen van adviezen voor het vervolgonderwijs.

De OMR heeft informatie ingewonnen bij diverse deskundigen. Deze verklaarden unaniem dat de invoering van deze nieuwe rekenmethode een wijziging van het onderwijskundig beleid, en daarmee van het schoolplan, inhoudt en daarom instemming van de MR vereist is. Het bevoegd gezag heeft nimmer om instemming gevraagd met het besluit tot wijziging van de rekenmethode en de MR heeft daar nimmer mee ingestemd.

Het bevoegd gezag stelt zich op het standpunt dat de aanschaf van een nieuwe rekenmethode geen voorafgaande instemming van de MR behoeft. Maar zelfs al zou wel instemming nodig zijn, dan heeft de MR dat reeds gedaan door op 26 juni 2014 in te stemmen met het schooljaarplan 2014-2015, waarin de nieuwe rekenmethode is opgenomen.

In het schooljaarplan 2014-2015 zijn de onderwijskundige uitgangspunten van A opgenomen. In de bijlagen bij het plan wordt inzichtelijk gemaakt op welke manier die uitgangspunten worden

ingevuld, bijvoorbeeld door op te nemen welke methoden de school gebruikt. Daarmee worden deze methoden nog geen onderdeel van het schoolplan. De Onderwijsinspectie gaat uitsluitend na of een beschrijving van het onderwijsproces of een methode in het schoolplan is opgenomen zonder verder na te gaan of deze voldoet aan de onderwijskundige uitgangspunten van de school. Instemmingsrecht van de MR zou aan de orde kunnen zijn indien de nieuwe methode zich niet zou verdragen met de onderwijskundige uitgangspunten van A, neergelegd in het schoolplan. Daarvan is in dit geval echter geen sprake; veeleer sluit de nieuwe methode meer aan bij die onderwijskundige uitgangspunten dan de oude, omdat er meer beroep wordt gedaan op het zelfstandig werken en samenwerken door de leerlingen. De nieuwe methode sluit aan bij de beschrijving van het leerproces op de school: onderwijs op maat voor iedere leerling en het begeleiden van de leerlingen naar zelfstandigheid. Derhalve is er geen sprake van een wijziging van de onderwijskundige uitgangspunten van de school.

De beslissing om over te gaan tot de aanschaf van een nieuwe methode behoort tot het professionele domein van de directie en het onderwijsteam. De leerkrachten die tot nu toe in een pilot hebben gewerkt met de nieuwe methode ervaren dat niet anders dan wanneer op een nieuwe traditionele methode zou zijn overgestapt. Er is geen sprake van dat door invoering van de methode de onderwijsfilosofie van de ontwerper van de methode wordt overgenomen. Er blijft sprake van – gedeeltelijk – klassikale instructie, er worden regelmatig toetsen afgenomen en de resultaten daarvan worden opgenomen in het leerlingvolgsysteem. Voorts zal er een werkdocument worden ingericht om de ervaringen met de nieuwe methode in op te nemen zodat het werken ermee steeds kan worden verbeterd.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Voor het voeren van een interpretatiegeschil is vereist dat partijen van mening verschillen over de betekenis van een bepaling in de Wet medezeggenschap op scholen, het medezeggenschapsreglement of het -statuut.

De OMR en het bevoegd gezag verschillen van mening over de vraag of een op de school gehanteerde rekenmethode in het schoolplan dient te worden vermeld en dus over de vraag of de MR op grond van artikel 21 aanhef en onder b medezeggenschapsreglement en artikel 10 aanhef en onder b Wms instemmingsrecht heeft op een voorgenomen besluit tot vervanging van een rekenmethode. Derhalve is er sprake van een verschil van mening over de uitleg van de wet en het medezeggenschapsreglement en is de OMR ontvankelijk in haar verzoek. Of de MR al dan niet instemming heeft verleend met de voorgestelde invoering van de rekenmethode is voor de interpretatie van deze bepalingen niet van belang. De Commissie zal daarom bindend uitspreken welke betekenis aan de betreffende bepalingen dient te worden gegeven.

De verplichting in de Wet op het primair onderwijs (WPO) tot het opstellen van een schoolplan is in 1998 ingevoerd als onderdeel van de zogenoemde Kwaliteitswet (Wet van 18 juni 1998 tot wijziging van een aantal onderwijswetten in verband met onder meer de invoering van het schoolplan, de schoolgids en het klachtrecht, Stb. 1998, 398).

Artikel 12 lid 1 eerste volzin WPO luidt als volgt:

Het schoolplan bevat een beschrijving van het beleid met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs dat binnen de school wordt gevoerd, en omvat in elk geval het onderwijskundig beleid, het personeelsbeleid en het beleid met betrekking tot de bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.

Artikel 12 lid 2 WPO luidt als volgt:

lid 2: Het onderwijskundig beleid omvat in elk geval de uitwerking van de wettelijke opdrachten voor het onderwijs en van de door het bevoegd gezag in het schoolplan opgenomen eigen opdrachten voor het onderwijs in een onderwijsprogramma. Daarbij wordt tevens het schoolondersteuningsprofiel betrokken.

Artikel 16 lid 1 WPO schrijft voor dat het bevoegd gezag ten minste eenmaal in de vier jaar het schoolplan vaststelt.

In de Memorie van Toelichting bij de Kwaliteitswet (*Kamerstukken II* 1996-1997, 25 459, nr. 3) is opgenomen dat uit het onderwijsprogramma blijkt welke keuzes ten aanzien van de leerstof, de werkwijzen, methoden en ontwikkelingsmaterialen zijn gemaakt. Verderop vermeldt de Memorie van Toelichting dat door het vermelden van de gehanteerde methoden en ontwikkelingsmaterialen duidelijk wordt gemaakt of het onderwijsprogramma in overeenstemming is met wat de kerndoelen vragen.

Uit bovenvermelde toelichting op de Kwaliteitswet blijkt naar het oordeel van de Commissie dat de wetgever het noodzakelijk achtte om de gehanteerde methoden en ontwikkelingsmaterialen op te nemen in het onderwijsprogramma, dat op zijn beurt weer deel uitmaakt van het schoolplan. Aldus staat vast dat de door de school gehanteerde methoden, waaronder de rekenmethode, deel dienen uit te maken van het schoolplan. Het voornemen om over te gaan tot het vervangen van een methode door een andere methode komt daarom neer op een voorgenomen besluit tot wijziging van het schoolplan, ten aanzien waarvan de MR instemmingsrecht heeft. Of de invoering van een nieuwe methode tevens een wijziging van het onderwijskundig beleid inhoudt, doet daarbij niet ter zake, al zal deze vraag in de praktijk wel aan de orde komen bij de bespreking van het voorgenomen besluit met de MR.

5. **BESLISSING**

Op grond van bovenstaande overwegingen oordeelt de Commissie dat 'schoolplan' als genoemd in artikel 21 aanhef en onder b medezeggenschapsreglement en artikel 10 aanhef en onder b Wms mede omvat de gehanteerde onderwijsmethoden en ontwikkelingsmaterialen.

Aldus gedaan te Utrecht op 10 februari 2015 door prof. mr. I.P. Asscher-Vonk, voorzitter, mr. W.J.J. Beurskens en mr. J. Sperling, leden, in aanwezigheid van mr. M. Smulders, secretaris.

w.g.

w.g.

prof. mr. I.P. Asscher-Vonk
voorzitter

mr. M. Smulders
secretaris

Tegen deze uitspraak staat op grond van artikel 36 lid 3 Wms beroep open bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam, Postbus 1312, 1000 BH Amsterdam. Het beroep wordt ingediend binnen een maand nadat het bevoegd gezag dan wel de OMR van de uitspraak op de hoogte is gesteld.

Op grond van artikel 36 lid 4 Wms kan het beroep uitsluitend worden ingesteld ter zake dat de Commissie een onjuiste toepassing heeft gegeven aan het bepaalde in de wet.